

SALOMON SANANLASKUT

"Mene, laiska, muurahaisen tykö, katso sen menoja ja viisastu." Sananl. 6:6.

1. Kertomuksen taustatietoja

Mekin voimme yhä kuulla Salomon ihmeellistä viisautta. Kuningas Salomo kirjoitti sananlaskuja. Ne löytyvät yhä meidän Raamatustamme. Luemme niistä tänään poimintoja. "Jumala antoi Salomolle viisautta ja ymmärrystä hyvin runsaasti ja sydämen laajakatseisuutta niin paljon, kuin on hiekkaa meren rannalla, niin että Salomon viisaus oli suurempi kuin kaikkien Idän miesten ja kaikkien egyptiläisten viisaus. Hän oli viisaampi kaikkia ihmisiä, viisaampi kuin esrahilainen Eetan ja Heeman, Kalkol ja Darda, Maaholin pojat. Hänen nimensä tuli kuuluisaksi kaikkien ympärillä olevien kansojen keskuudessa. **Salomo lausui kolmetuhatta sananlaskua, ja hänen laulujaan oli tuhatviisi.** Hän puhui puista, Libanonin setripuusta alkaen iisoppiin asti, joka kasvaa seinän vieressä. Hän puhui myös karjaeläimistä, linnuista, matelijoista ja kaloista. Salomon viisautta tultiin kuulemaan kaikista kansoista, kaikkien maan kuninkaiden luota, jotka olivat kuulleet hänen viisaudestaan. Salomon viisautta tultiin kuulemaan kaikista kansoista, kaikkien maan kuninkaiden luota, jotka olivat kuulleet hänen viisaudestansa. 1 Kun. 5:9-14.

- a) Kertomuksen tapahtumapaikka
- b) Ajallinen yhteys muihin kertomuksiin
- c) Kertomuksessa esiintyvät henkilöt
- d) Vaikeat sanat

Kuri ja kuritus ei ole vain ruumiillista kuritusta, vaan ensisijaisesti se on Jumalan sanalla kasvattamista ja sen mukaiseen uskoon ja elämään ohjaamista.

2. Itse kertomus Raamatusta

Tässä on poimintoja Salomon sananlaskuista, sananlaskujen kirjasta.

- Herran pelko on tiedon alku; hullut pitävät halpana viisauden ja kurin.
- Kuule, poikani, isäsi kuritusta äläkä hylkää äitisi opetusta, sillä ne ovat ihana seppelä sinun päähäsi ja käädyt sinun kaulaasi. 1: 7-9.
- Herran pelko on viisauden alku, ja Pyhimmän tunteminen on ymmärrystä. 9:10.
- Turvaa Herraan kaikesta sydäimestäsi äläkä nojaudu omaan ymmärrykseesi. 3:5.
- Kunnioita Herraa antamalla varoistasi ja kaiken satosi parhaimmasta, niin sinun jyväättasi täyttyvät runsaudella, ja viini pursuu sinun kuurnistasi. 3:9-10
- Poikani, älä pidä Herran kuritusta halpana äläkä kyllästy hänen rangaistukseensa; sillä jota Herra rakastaa, sitä hän rankaisee, niin kuin isä poikaa, joka hänelle rakas on. 3:11-12.
- Älä kiellä tarvitsevalta hyvää, milloin sitä tehdä voit. Älä sano lähimmäisesellesi: "Mene nyt ja tule toiste, huomenna minä annan", kun sinulla kuitenkin on. 3:27-28
- Älä riitele kenenkään kanssa syyttä, kun ei toinen ole sinulle pahaa tehnyt. 3:30.
- Taitava poika kokoaa kesällä, kunnoton poika elonaikana nukkuu. 10:5.
- Herran silmät ovat joka paikassa; ne vartioitsevat hyviä ja pahoja. 15:3.
- Heitä työsi Herran haltuun, niin sinun hankkeesi menestyvät. 16:3.
- Ystävä rakastaa ainiaan ja veli syntyy varaksi hädässä. 16:17.
- Kopeus käy kukistumisen edellä, ylpeys lankeemuksen edellä. 16: 18.
- Pitkämielinen on parempi kuin sankari, ja mielensä hillitseväinen parempi kuin kaupungin valloittaja. 16:32.
- Joka hillitsee sanansa, on taitava, ja mielensä malttava on ymmärtäväinen mies. 17:27
- Ei ole hyvä pitää syyllisen puolta ja vääräksi vääntää syyttömän asiaa oikeudessa. 18:5.

- ✚ Herran nimi on vahva torni; hurskas juoksee sinne ja saa turvan. 18:10.
- ✚ Talo ja tavara peritään isiltä, mutta toimellinen vaimo tulee Herralta. 19:14.

- ✚ Joka vaivaista armahtaa, se lainaa Herralle, ja hän maksaa jälleen hänen hyvän tekonsa. 19:17
- ✚ Totuta poikanen tiensä suuntaan, niin hän ei vanhanakaan siitä poikkea. 22:6.
- ✚ Kultaomenia hopeamaljoissa ovat sanat, sanotut aikansa. 25:11.
Kultainen korvarengas ja hienokultainen kaulakoru ovat viisas neuvoja ynnä kuuleva korva." 25:12.
- ✚ Älä kadehdi pahoja ihmisiä äläkä halua heidän seuraansa. 24:1.
- ✚ Toimita tehtäväsi ulkona ja tee valmista pellollasi; sitten perusta itsellesi perhe. 24:27.
- ✚ Jos vihamiehelläsi on nälkä, anna hänelle leipää syödä, ja jos hänellä on jano, anna hänelle vettä juoda. Sillä niin sinä kokoat tulisia hiiliä hänen pänsä päälle, ja Herra sen sinulle palkitsee. 25:21-22.
- ✚ Joka kuopan kaivaa, se itse siihen lankeaa; ja joka kiveä vierittää, sen päälle se takaisin vyörähtää. 26:27.
- ✚ Kehukoon sinua toinen, ei oma suusi; vieras, eikä omat huulesi. 27:2
- ✚ Joka rikkomuksensa salaa, se ei menesty; mutta joka ne tunnustaa ja hylkää, se saa armon. 28:13.
- ✚ Onnellinen se ihminen, joka aina on aralla tunnolla; mutta joka sydämensä paaduttaa, se onnettomuuteen lankeaa. 28:14.
- ✚ Kahta minä sinulta pyydän, älä niitä minulta koskaan kiellä, kuolemaani saakka: Vilppi ja valhepuhe pidä minusta kaukana. Älä köyhyyttä, älä rikkautta minulle anna; anna minulle ravinnoksi määräosani leipää, etten kylläisenä tulisi kieltäjäksi ja sanoisi: "Kuka on Herra?" ja etten köyhtyneenä varastaisi ja rikkoisi Jumalani nimeä vastaan. 30:7-9.
- ✚ Sillä joka minut (Viisauden eli Kristuksen) löytää, löytää elämän ja saa Herran mielisuosion. Mutta joka menee minusta harhaan, saa vahingon sielullensa; kaikki, jotka minua vihaavat, rakastavat kuolemaa. 8:35-36

3. Kertomuksen keskeinen opetus

4. Muita vastaavia kertomuksia Raamatussa

- Jeesus käytti myös puheissaan sananlaskuja tai niiden tapaisia ilmaisuja.
- Kun annat almuja, älä soitata torvea edelläsi, niin kuin ulkokullatut tekevät synagogissa ja kaduilla saadakseen ylistystä ihmisiltä. Matt. 6:2.
- Riittää kullekin päivälle oma vaivansa. Matt. 6:34.
- Sillä missä sinun aarteesi on, siellä on myös sinun sydämesi. Matt. 6:21.

29.3.2015

- o Joka ei ole minun kanssani, se on minua vastaan. Matt. 12:30.
- o Jos sokea sokeaa taluttaa, niin he molemmat kuoppaan lankeavat. Matt. 15:14.
- o Joka on vähimmässä uskollinen, on paljossakin uskollinen. Luuk. 16:10.
- o Te sokeat taluttajat, jotka siivilöitte hyttysen, mutta nielette kamelin! Matt. 23:24.

Paavalikin käytti sanalaskuja esim.:

- o Huono seura hyvät tavat turmelee. 1 Kor. 15:33.
- o Mitä ihminen kylvää, sitä hän myös niittää. Gal. 6:7

5. Opeteltava Raamatun lause

Joka rikkomuksensa salaa, se ei menesty; mutta joka ne tunnustaa ja hylkää, se saa armon. Sananl. 28:13.

6. Lauluehdotus VK 163 (UVK 185)

Herra kun Sä Sanassasi

San. J. Runeberg,/E. Lönnrot, säv H. Albert

Her - ra, kun Sä sa - nas - sa - si an - nat kuul - la
ää - ne - si. Il - mi - saa - tat to - tuut - ta - si
sie - luil - lem - me va - lok - si. Au - ta, et - tä
mi - nä - kin sa - nas - sas Sun löy - täi - sin.

Herra, kun sä sanassasi annat kuulla äänesi.
Ilmisaatat totuuttasi sieluillemme valoksi.
Auta, että minäkin Sanassas sun löytäisin.

En mä tunne viisauttas, järki sit' ei tajua.
En voi nähdä kirkkauttas, silmäni on sokea.
Auta, että silmäni totuutesi näkisi.

Isä, kun sä runsahasti saarnata suot sanaasi.
Uskovilles armahasti avaat armoporttisi.
Minulle se avaa myös, että tunnen armotyös.

Jeesus, joka uhriks annoit puolestamme itsesi.
Kovan kuolon tuskat kannoit elääksemme iäti.
Suo sä, Vapahtajani, että oisin omasi.

Neuvo, Pyhä Henki, tiesi, johda sille jalkani.
Kiinnitä mua totuuteesi. Käy mun sydämeheni.
Sitä hoida, holhoa, nuhtelee ja lohduta.

Auta, että ahkerasti tutkin sanaas kallista.
Elämäni loppuun asti pysyn siinä vahvana.
Uskoani kasvata, voimallasi vahvista.

Ääntäs, Jeesus, kuullakseni jalkais juureen laskeun.
Liikuta sä sydämeni, taivuta se sinuhun,
että sua rakastan Sydäimestä ainian.

J. L. Runeberg, 1804–1877, sävel Heinrich Albert 1642

7. Tehtäviä / kysymyksiä

Näitä sanalaskuja voisi lasten kanssa joko piirtää tai näytellä pantomiimina ja sitten esittää toisille arvattaviksi. Tai opettaja voi opettaessaan piirtää esim. Herran nimi on vahva torni; hurskas juoksee sinne ja saa turvan.

8. Muuta huomioon otettavaa

Meillä on myös suomalaisia sananlaskuja, jotka eivät ole Raamatusta mm:

- Kateus vie kalatkin vesistä.
- Aika parantaa haavat.
- Alku aina hankalaa, lopussa kiitos seisoo.
- Ei oppi ojaan kaada.
- Ei se ota, jos ei annakaan.
- Ei se murehtimalla parane.
- Ei vara venettä kaada.
- Ilta on aamua viisaampi.
- Joka kuuseen kurkottaa, se katajaan kapsahtaa.
- Joka toiselle kuoppaa kaivaa, se itse siihen lankeaa.
- Kaksi kärpistä yhdellä iskulla.
- Kertaus on opintojen äiti.
- Sopu sijaa antaa

